

Nordstrand og Søndre Nordstrand Nei til EU
c/o nestleder Eva Heir, Ekebergveien 192E
1162 Nordstrand

UTENRIKSDEPARTEMENTET	
11/02456-34	
- 9 MAI 2012	
Arkivkode	
540.03	

UD – Europautredningen

7. juni plass 1

0251 Oslo

HØRINGSUTTALELSE TIL EUROPAUTREDNINGEN

Nordstrand og Søndre Nordstrand Nei til EU har arbeidet med EØS-spørsmål både i styret, som tema for studiering, og som tema på årsmøtet. Styret har vedtatt å uttale seg om Europautredningen. Det gjelder utredningens forhold til rammene og mandatet. For oss er det også naturlig å uttale oss om deler av innholdet i utredningen og om relevante problemstillinger som ikke er tatt opp i Europautredningen. Vi går inn på følgende:

- **EU- og EØS-motstanden er massiv og økende i Norge. Dette er en rammefaktor som Europautredningen ikke tar høyde for. Vi ønsker at den videre prosessen bygger på respekt for folkemening og demokrati i Norge.**
- **Europautredningen går ut over sitt mandat når flertallet stiller seg bak konkretisering og anbefaling av EU-rådets skisse til utvidelse av EØS-avtalen. Vi ønsker at et bredt spekter av alternativer skal legges til grunn i prosessen videre, og vi anbefaler Alternativer til EØS som allerede foreligger, som utgangspunkt.**
- **Forskningsbasert, kunnskapsbasert eller "synsing"? Europautredningens flertall går god for misforståelser og myter som ikke er i samsvar med EØS-avtalen eller EUs egen statistikk. Utredningen har hatt tilgang til kunnskapen hos den som har samlet og oppdatert fakta om EU / EØS i årtier, men han er blitt i mindretall. Vi ønsker å støtte de kunnskapsbaserte mindretallsuttalelsene i utredningen.**
- **EØS-avtalen; foranderlig, uberegnelig og konfliktskapende. Europautredningen er i ubalanse i formidlingen av EØS-avtalens betydning for Norge. Det gjelder utvalget av saker som er tatt opp / ikke er tatt opp, og det gjelder konfliktområder innenfor avtalen. Av særlig interesse er den rollen som ESA og EFTA-domstolen spiller.**

Styret i Nordstrand og Søndre Nordstrand vil utdype våre standpunkt slik:

EU- og EØS-motstanden er massiv og økende i Norge: I løpet av det siste året har antallet EU-motstandere i Norge økt med oppsiktsvekkende 4,5%, fra 70,1 til 74,6% ifølge meningsmålinger. Dette kommer på toppen av en jevn økning i EU-motstanden slik den er registrert i årevis i samme type målinger. De har også registrert at motstanden mot EØS har økt betydelig i løpet av 2011. Meningsmålinger gir signaler om endringer i folkemeningen, og signalene om økende EU- og EØS-motstand er konsistente og kraftige. Innenfor denne rammen tillater Europautredningens flertall seg å konkretisere og å anbefale EU-rådets tanker om en utvidet EØS-avtale. Vi leser det som manglende respekt for folkemening og demokrati i Norge.

Utenfor mandatet: Med den ovennevnte anbefalingen har Europautredningen overskredet sitt mandat på en ensidig måte. Europautredningen hadde ikke mandat til å utrede alternativ til nåværende EØS-avtale. Dette er NtEU de første til å beklage, siden organisasjonen ønsket å få utredet alternativer til EØS. Den ensidige anbefalingen av EU-rådets skisse som er et brudd på Europautredningens mandat, må suppleres i den videre prosessen. Vi anbefaler å benytte den såkalte Alternativrapporten som et bredt utvalg av organisasjoner står bak, og som gir en mangfoldig og kunnskapsbasert oversikt.

Forskningsbasert – kunnskapsbasert – eller ”synsing”? I mandatet til Europautredningen lå også et krav om forskningsbasert arbeid. Likevel presenterer utredningens flertall standpunkt som framstår som ”synsing” på flere vesentlige områder. Det gjelder først og fremst utsagnet om at Norge trenger EØS-avtalen for å sikre markedstilgang. Dette utsagnet er ikke en gang hjemlet i EØS-avtalen (jf. § 120). Dernest hevder utredningens flertall at ”Norge er mer integrert i EU enn enkelte medlemsland”. Siden Norge står utenfor flere sentrale politikkområder i EU som utenriks-, forsvars-, fiskeri- og landbrukspolitikk, samt eurosonen osv., stemmer dette selvfølgelig ikke. Videre hevder flertallet i utredningen at reservasjonsretten som EFTA-landene har avtalefestet, ”- vil i siste hånd bero på EUs vurdering” (kap. 6.4.6.), mens EØS-avtalen tvert i mot sier at reservasjoner skal forhandles mellom EU og EFTA-landene. Europautredningens flertall bidrar til å sementere utbredte misforståelser med sine lettvinde utsagn, som altså står i motsetning til den kunnskap og viten om EØS og Norge som er tilgjengelig i EØS-avtalen og andre autoritative kilder (EUR Lex, EFTA-sekretariatet). Europautredningens flertall burde i henhold til sitt mandat avkrefte myter og misforståelser som er i strid med EØS-avtalen og Norges forhold til EU.

EØS-avtalen: foranderlig, uberegnelig og konfliktskapende. Europautredningens flertall etterlater et inntrykk av at positive effekter av EØS-avtalen overvurderes, ikke minst økonomiske og velferdsmessige virkninger for Norge. Samtidig underkommuniseres negative virkninger. Matsminke- og pasientrettighetsdirektivene og klimapolitikken er eksempel på dette. Der EU har ”totalharmonisert” sitt regelverk for klima, må Norge følge dette selv om det er ønskelig å sette mer ambisiøse mål (jf. kvoteordningen for CO₂). Der Norge kan opptre selvstendig derimot, lever vi i et foregangsland for klimatiltak ifølge OECD

(Environmental Performance Reviews, Norway 2011). Rapporten påpeker at EU blir positivt påvirket utenfra av Norge på felter som faller utenfor EØS. Slike fakta blir ikke drøftet av Europautredningen. Konfliktområder som er oppstått eller er i ferd med å oppstå, f. eks. om alkoholreklame i henhold til Mediedirektivet, blir ikke nevnt. ESA og EFTA-domstolens inngripen på områder der norske interesser skulle være sikret i EØS-avtalen, som f. eks. hjemfallsretten og regional støtte ved differensiert arbeidsgiveravgift, understreker hvordan kontroll- og domsorganer i EØS-systemet kan endre EØS-avtalens uttrykkelige forutsetninger fra norsk side. Det demokratiske underskuddet i EØS blir ytterligere forverret ved at det er kontroll- og domsorganer som kan endre avtaler og regelverk uten at demokratisk valgte eller utpekte instanser kan påvirke endringene.

En sterk og økende skepsis til at EØS griper inn på stadig nye områder (tjenestedirektivet, datalagringsdirektivet, vikarbyrådirektivet, gassdirektivet m.fl.) tilsier at Norges videre gjennomgang av EØS må føres på et bredere grunnlag enn det som ble lagt for og av Europautredningen.

3. mai 2012

For styret i Nordstrand og Søndre Nordstrand NtEU

Morten Steensen (s.)

-Skr.-

Eva Heir

-Nestleder-